

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is an author's version which may differ from the publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/46131>

Please be advised that this information was generated on 2021-03-05 and may be subject to change.

Werkende arme gruwet van soepeler ontslagrecht

=====

Forum, De Volkskrant, 12 juni 2007.

Door Erik de Gier

Het ontslagrecht is het pijnpunt van de naderende participatietop. Vakbonden, werkgevers en politiek worden het maar niet eens over het al dan niet versoepelen van de mogelijkheid werknemers te ontslaan. Het onderwerp lijkt de lakmoesproef te zijn geworden voor de richting van het arbeidsmarktbeleid. Des te spijtiger dat alleen de economische vraag onderwerp van gesprek is. Is het ontslagrecht zo star dat het participatie en toetreding tot de arbeidsmarkt verhindert? Dat antwoord is minder relevant dan het antwoord op de vraag naar de sociale gevolgen van eventuele versoepeling van het ontslagrecht.

Der Spiegel meldde onlangs het ontstaan van een nieuwe onderklasse in Duitsland. Dat zijn geen langdurig werklozen, maar zeven miljoen opgeleide industriearbeiders. Deze groep zag zijn netto besteedbare inkomen de afgelopen jaren dalen. Tegelijkertijd zag deze groep, lang de ruggengraat van de Duitse maatschappij, de salarissen van hun bazen fors stijgen. Bovendien is hun werkgelegenheid steeds vaker verplaatst naar India en China. Deze ontwikkeling vindt in alle westerse industrielanden plaats.

Er ontstaat een nieuw, gefrustreerd subproletariaat van working poor. Ze werken in de industrie, maar ook in de dienstverlening. Mensen die 'insider' lijken, want in het bezit van een vaste baan en beschermd door het ontslagrecht, maar die zich steeds meer 'outsider' voelen. In Nederland gaat het om een grote groep mensen. Hun sentiment kan niet genoeg onderkend worden, zeker gelet op de Fortuynrevolte vijf jaar geleden.

In het publieke debat bestaat het op zijn minst onvolledige beeld dat de generatie van veertigers en vijftigers, de insiders, de arbeidsmarkt verstopt omdat onvoldoende flexibel is. Dat beeld voedt de discussie over het ontslagrecht. De overgang van verzorgingsstaat naar participatiemaatschappij zou betekenen dat we overstappen van baan- naar werkzekerheid. Dat idee hebben veel 'insiders' niet, en daar hebben ze nu gelijk in. De outsiders zouden jonge, goed opgeleide mensen zijn die moeilijk werkzekerheid bereiken. Werkelijk? Ik erken de problemen van tijdelijke contracten, maar veel twijfel over hun toekomst hoeven ze niet te hebben.

Wel helpt versoepeling van het ontslagrecht de echte outsiders, langdurig werklozen en allochtonen, niet. Reïntegratie en scholing wel. Versoepeling van het ontslagrecht sterkt de working poor in hun idee dat zij de nieuwe outsiders zijn. Laat deze problematiek niet het stiefkindje worden bij het debat over de toekomst van de arbeidsmarkt.

Erik de Gier De auteur is hoogleraar comparatief arbeidsmarktbeleid aan de Radboud Universiteit. Dit artikel is een bewerking van een bijdrage aan een debat in LUX in Nijmegen.